

2021-02-04
Dnr CIF 2021/1

Årsredovisning 2020

Centrum för idrottsforskning

Centrum för idrottsforskning
Swedish Research Council for Sport Science
Address Box 5626, SE-114 86 Stockholm
Visiting address Lidingövägen 1
Phone +46 120 537 00 **E-mail** cif@gih.se
www.centrumforidrottsforskning.se
www.idrottsforskning.se
www.idrottsstatistik.se

Innehåll

Innehåll	2
1 Centrum för idrottsforskning.....	3
2 Stödja och initiera idrottsforskning	3
2.1 Forskning inom idrott och fysisk aktivitet	3
2.2 Tjänster inom idrottsforskning	4
2.3 Projektbidrag till idrottsforskning.....	5
2.4 Jämställdhet inom idrottsforskning.....	7
2.5 Geografisk spridning av bidrag till idrottsforskning	8
3 Uppföljning av statens stöd till idrotten	9
4 Samverkan med övriga samhället	9
4.1 Digitala kanaler och webb	9
4.2 Samverkansaktiviteter	10
5 Centrum för idrottsforsknings styrelse.....	11
6 Centrum för idrottsforsknings vetenskapliga råd	13

1 Centrum för idrottsforskning

Centrum för idrottsforskning (CIF) har enligt förordningen SFS 2002:787 till uppgift att initiera, samordna, stödja och informera om forskning inom idrottens område samt att ansvara för uppföljning av statens stöd till idrotten. CIF ska också skapa förutsättningar för samarbeten mellan forskare vid universitet och högskolor samt andra engagerade inom området.

CIF är den enda centrala aktören i Sverige med kompetens och erfarenhet om forskning och uppföljning inom området idrott och fysisk aktivitet. CIF har också en nära dialog med idrottsrörelsen och dess samlade organisation Riksidrottsförbundet.

CIF är administrativt knutet till Gymnastik- och idrottshögskolan (GIH) och har även sina lokaler vid GIH.

2 Stödja och initiera idrottsforskning

En stor andel av CIF:s intäkter går till att finansiera forskning om idrott och fysisk aktivitet. Intäkterna kommer dels från Kulturdepartementet stöd till idrotten genom Riksidrottsförbundet (RF) via utgiftsområde 17 13:1, dels från Utbildningsdepartementet via del i GIH:s anslag 16 2:38 ap.1. Sammanlagt var CIF:s intäkter under 2020 27 595 tkr och tabell 1 visar intäkterna de senaste fem åren.

Tabell 1: Intäkter till CIF 2016–2020 redovisat i tusental kronor (tkr). Under åren 2016–2018 kom anslaget 17 13:1 från Socialdepartementet.

	2016	2017	2018	2019	2020
Utbildningsdepartementet (anslag 16 2:38 ap.1)	7 122	7 229	7 362	7 452	7 595
Kulturdepartementet via RF (anslag 17 13:1)	18 000	19 000	20 000	20 000	20 000
Summa	25 122	26 229	27 362	27 452	27 595

2.1 Forskning inom idrott och fysisk aktivitet

CIF har som mål att finansiera idrottsrelevant forskning av högsta vetenskapliga kvalitet. För att uppnå detta arbetar CIF med utlysningar av forskningsbidrag till vilka forskare ansöker i konkurrens. Ansökningarna bereds sedan av en beredningsgrupp som består av experter från relevanta områden (se tabell 6, sid. 13).

Inför 2021 har CIF:s styrelse beviljat 21,6 miljoner kronor till forskning inom idrott och fysisk aktivitet. I tabell 2–4 och figur 1–4 redovisas hur CIF:s bidrag till idrottsforskning har fördelats till tjänster och projekt

under de senaste fem åren. Notera att utbetalningen av beviljade bidrag ett givet år sker först påföljande år.

CIF har två prioriterade områden, dels forskning med inriktning barn- och ungdomsidrott, dels forskning om elitidrott. Syftet med att prioritera forskning om barn- och ungdomsidrott är att utveckla ny kunskap som kan bidra till en förbättrad jämlik hälsa för kommande generationer. Forskning om elitidrott ska öka svensk idrotts internationella konkurrenskraft och resultaten från forskningen ska stödja individer och lag delaktiga i en elitsatsning eller belysa elitidrottens villkor och roll i samhället. CIF finansierar många projekt och tjänster inom de prioriterade områdena och arbetar särskilt med att sprida kunskap från dessa.

2.2 Tjänster inom idrottsforskning

CIF delfinansierar tjänster för doktorander och postdoktorer. Under 2016 till 2017 genomförde CIF en uppföljning av idrottsforskning som CIF finansierat. En närmare analys av de idrottsforskare som erhållit bidrag från CIF visade att flera forskare var nära pension eller hade redan pensionerats vilket är oroväckande för tillväxten inom svensk idrottsforskning. Uppföljningen indikerade också att CIF:s tidigare satsningar på framförallt postdoktorer bidragit till återväxt av idrottsforskare.

Sedan år 2019 har CIF:s styrelse valt att utlysa enbart tjänster till postdoktorer i ett led att stärka möjligheterna för unga forskare att bedriva forskning och samtidigt säkra återväxten av seniora forskare inom svensk idrottsforskning. Därtill har CIF:s styrelse valt att utlysa dessa tjänster på två år jämfört med tidigare fyra år. Samtidigt höjdes ersättningen till 550 tkr per år och sedan 2019 ger CIF även ett startbidrag på upp till 100 tkr det första året.

Tabell 2: Antal beviljade tjänster, fördelning mellan män och kvinnor och beviljade bidrag till lön under åren 2016–2020 och från år 2020 är även ett startbidrag till tjänster inkluderat

År	Doktorander antal (kvinnor/män)	Postdoktorer antal (kvinnor/män)	Beviljade bidrag
2016	11 (7/4)	11 (5/6)	8 250 tkr
2017	12 (5/7)	12 (5/7)	9 000 tkr
2018	8 (3/5)	13 (7/6)	8 250 tkr
2019	6 (2/4)	16 (7/9)	9 439 tkr
2020	4 (1/4)	16 (6/10)	8 999 tkr

Sammanlagt kom det in 33 ansökningar till postdoktorer i 2021 års utlysning. Tre nya postdoktorer, en kvinna och två män, beviljades stöd under en kommande tvåårsperiod.

CIF har delfinansierat mellan 21–24 doktorander och postdoktorer per år de senaste fyra åren. Under 2021 beräknar CIF att stödja sammanlagt 20 tjänster varav 16 är postdoktorer, sex kvinnor och tio män (tabell 2).

Inför år 2021 gjordes ingen utlysning av nya doktorandtjänster utan enbart pågående tjänster beviljades.

2.3 Projektbidrag till idrottsforskning

Utöver lönebidrag till tjänster delar CIF även ut projektbidrag. Bidrag utgår också till organisationer och nätverk för att uppmuntra samverkan och nätverkande. CIF är den enda aktören i Sverige med ansvar för forskning inom idrottens område. Projektbidragen är därmed ett viktigt tillskott till de lärosäten som bedriver idrottsforskning. I 2021 års utlysning beslutade CIF:s styrelse att avsätta 12,6 miljoner kronor till projektbidrag. Bidragen fördelas mellan tre grupper och baseras på andel sökta projekt inom respektive grupp. Projektbidragen fördelas till ämnesgrupperna: *humaniora och samhällsvetenskap, fysiologi, medicin och biomekanik och traumatologi, ortopedi och rehabilitering*.

Under 2020 ökade antalet ansökningar inom alla områden jämfört med år 2019 och totalt kom det in 158 ansökningar. Störst andel ansökningar hade *fysiologi, medicin och biomekanik* följt av *humaniora och samhällsvetenskap* och minst andel hade *traumatologi, ortopedi och rehabilitering*. Utfallet av fördelningen av projektbidrag visas i tabell 3.

Styrelsen avsätter även medel till organisation, samverkan och nätverkande. Inför 2021 fördelade CIF:s styrelse sammanlagt 300 tkr till tio organisationer eller nätverk.

Tabell 3: Projektbidrag beviljat per år (tkr) under åren 2016–2020, fördelat på de olika ämnesområdena och organisation, samverkan och nätverk

	2016	2017	2018	2019	2020
Humaniora och samhällsvetenskap	4 797	4 650	5 352	4 046	4 534
Fysiologi, medicin och biomekanik	4 440	4 371	4 681	5 614	4 914
Traumatologi, ortopedi och rehabilitering	2 760	3 279	4 170	3 395	3 152
Organisation, samverkan och nätverk	300	268	300	300	300
Summa	12 297	12 568	14 503	13 355	12 900

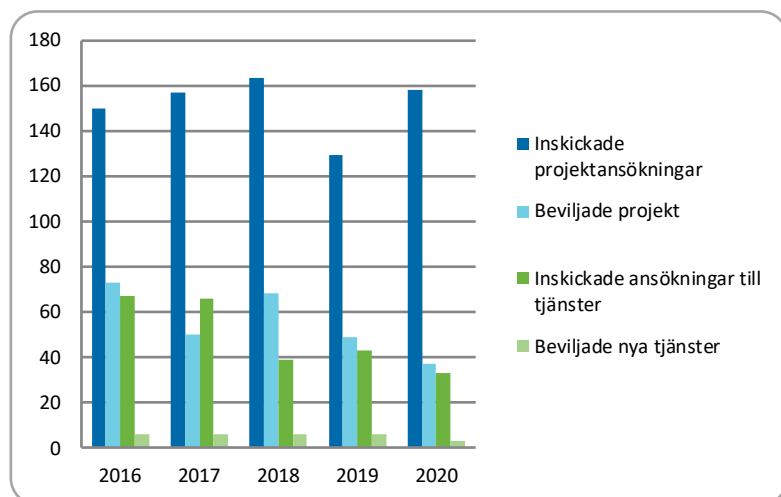
CIF:s styrelse har under flera år haft ambitionen att öka den genomsnittliga bidragsstorleken till enskilda projekt för att öka möjligheten att genomföra forskningen enligt plan. CIF:s styrelse beslutade att inför 2021 fördela 12,6 miljoner kronor till 37 projekt vilket är en minskning jämfört med föregående års 49 projekt. Totalt beviljade CIF år 2020 i snitt 340 537 kronor per projekt, vilket kan jämföras med 164 343 kronor år 2016. Den totala genomsnittliga tilldelningen till projekt har därmed ökat succesivt de senaste fem åren.

Vid en närmare analys av de olika ämnesområdena i tabell 4 kan man även här se att alla områden har fått en högre genomsnittlig tilldelning av bidrag jämfört med tidigare år.

Tabell 4: Genomsnittligt bidrag (tkr) per projekt beviljat per år under åren 2016–2020, redovisat per ämnesområde

	2016	2017	2018	2019	2020
Humaniora och samhällsvetenskap	209	273	214	253	302
Fysiologi, medicin och biomekanik	164	182	187	281	378
Traumatologi, ortopedi och rehabilitering	120	364	232	261	350
Organisation, samverkan och nätverk	43	45	38	33	30

Antalet inskickade ansökningar varierar något från år till år. År 2019 infördes en begräsning på antal projektansökningar en forskare fick skicka in vilket resulterade i en nedgång. Figur 1 visar att antalet inskickade ansökningar åter är tillbaka på samma nivå som under åren 2016–2018.

Figur 1. Totalt antal nya inskickade ansökningar och beviljade projekt respektive nya tjänster under åren 2016–2020. År 2018–2020 visar enbart ansökningar till postdokter

Figur 1 visar även att det var 33 ansökningar till postdok år 2020. Antalet ansökningar till postdok har under åren 2016–2020 legat på 29–43 stycken. Det var totalt sett färre ansökningar till tjänster under åren 2018–2020 jämfört med åren 2016–2017, vilket beror på att det inte genomförts någon utlysning av doktorandtjänster under 2018–2020.

Beviljningsgraden har under åren 2016–2019 legat på 32 och 49 procent. Under 2020 var beviljningsgraden för projekt 23 procent och mycket lägre än föregående år. För tjänster är beviljningsgraden betydligt lägre

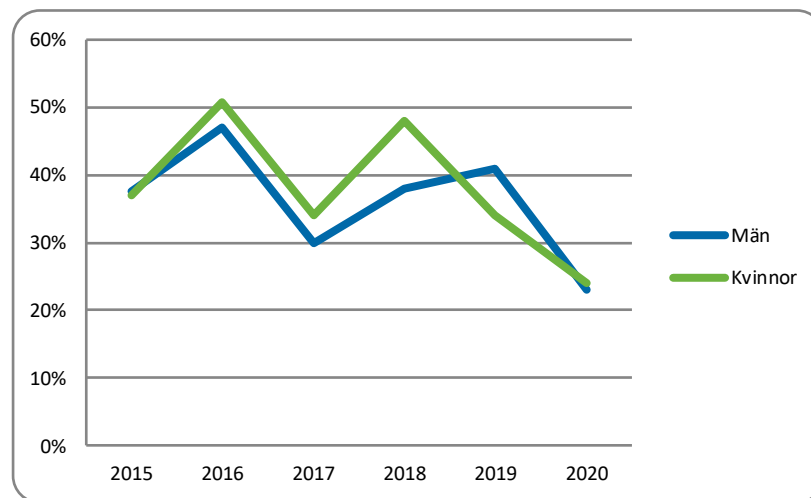
än för projekt och den har under åren 2016–2019 varierat mellan 9 och 15 procent och var under 2020, 9 procent.

2.4 Jämställdhet inom idrottsforskning

Att uppnå jämställdhet inom CIF:s verksamhetsområde kräver långsiktigt och uthålligt arbete samt kontinuerlig uppföljning. I den jämställdhetsstrategi som CIF:s styrelse förnyade under år 2018 slås det fast att CIF aktivt ska främja jämställdhet inom sin verksamhet.

Kontinuerligt följer CIF upp statistik kring bland annat fördelning av forskningsbidrag. Målet är att kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att söka och tilldelas bidrag. Ett mått som ger en indikation på hur detta efterlevs är att följa upp beviljningsgraden för projektbidrag. Historiskt sett har män haft en högre beviljningsgrad än kvinnor, när CIF har fördelat forskningsbidrag.

I figur 2 redovisas förändring av beviljningsgraden över tid hos kvinnor och män. År 2020 var beviljningsgraden för projektbidrag i stort sett lika för män och kvinnor där kvinnor hade 24 procent och män 23 procent.

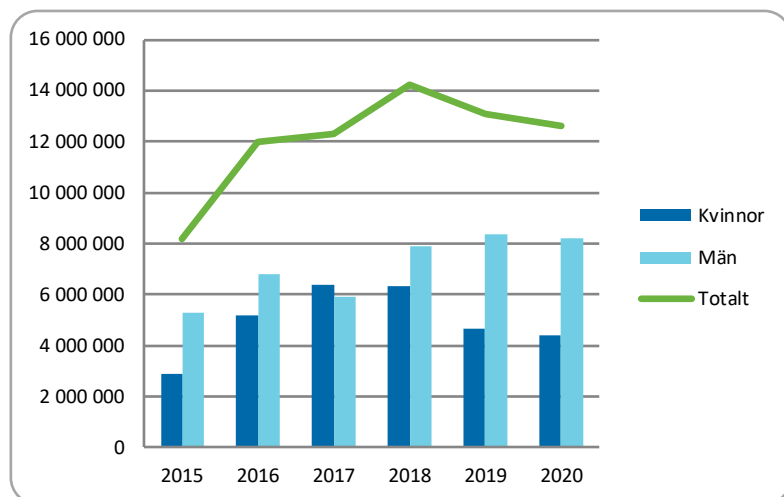

Figur 2. Beviljningsgrad för projektbidrag, angivet i procent, för kvinnor respektive män under åren 2015–2020

Under 2020 var andelen kvinnor som sökte projektbidrag 35 procent och männen stod för 65 procent av ansökningarna. Andelen kvinnor som sökt projektbidrag har varierat mellan 36–43 procent under åren 2015–2019. Andelen kvinnor är därmed den lägsta sedan år 2015. En närmare analys av andelen kvinnor som sökt bidrag visar att antalet kvinnor inte minskat men däremot har antalet män ökat något.

Den totala summan för beviljade projektbidrag för 2020 var 12,6 miljoner kronor. Figur 3 visar att kvinnliga forskare har beviljats totalt 4

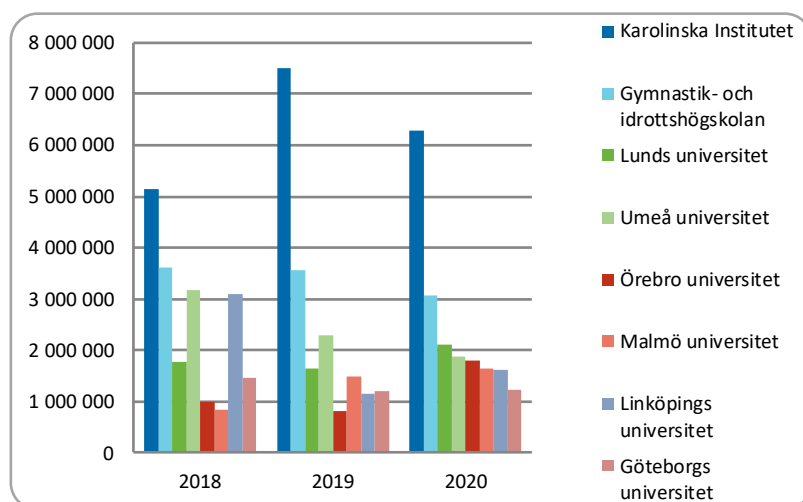
414 781 kronor under 2020, vilket är 35 procent av projektbidragen. Männerna har beviljats 8 185 096 kronor, vilket motsvarar 65 procent av projektbidragen. Vilket är samma andelar som föregående års fördelning. Under åren 2015–2018 har männen tilldelats mellan 48–65 procent av projektbidragen.

Figur 3. Beviljade projektbidrag (kronor) fördelat mellan kvinnor och män under åren 2015–2020

2.5 Geografisk spridning av bidrag till idrottsforskning

Idrottsforskning bedrivs på många lärosäten i Sverige. I 2021 års utlysning till postdok och projektbidrag kom ansökningarna från 22 lärosäten och CIF beviljade bidrag till 12 av dem. I figur 4 går det att utläsa hur stort stöd som har beviljats den senaste treårsperioden till de åtta lärosäten som beviljats minst 1 miljon kronor år 2020. Karolinska Institutet har år 2020 beviljats mest bidrag, följt av Gymnastik- och idrottshögskolan, Lunds universitet och Umeå universitet.

Figur 4. Beviljade forskningsbidrag (kronor) under åren 2018–2020 till projekt och tjänster på de lärosäten som beviljats minst 1 000 tkr år 2020

3 Uppföljning av statens stöd till idrotten

Centrum för idrottsforskning (CIF) har även i uppdrag av regeringen att genomföra en regelbunden och långsiktig uppföljning av statens stöd till idrotten. Uppföljningen består av en fortlöpande bevakning av det statliga idrottsstödet betydelse utifrån ett indikatorsystem, tematiska fördjupningsstudier i teman som regeringen bestämmer samt bevakning av forskningsresultat med relevans för statens stöd till idrotten.

På grund av det oklara parlamentariska läge som rådde hösten 2018 tilldelades CIF inte ett fördjupningsuppdrag för 2019. CIF:s kansli genomförde därför på eget initiativ insatser för att uppmärksamma forskning om barnrättsperspektivet i barn- och ungdomsidrotten, bland annat i form av en undersökning av ungdomars fritids-, motions- och idrottsvanor. Studien *En engagerad idrottsgeneration?* är framtagen i samarbete med analysföretaget Ungdomsbarometern.

Rapporten *Statens stöd till idrotten – uppföljning 2019* med en uppföljning av indikatorerna lämnades in till regeringen den 13 maj 2020 (Dnr CIF 2020/9).

I december 2019 fick CIF ett nytt uppdrag av regeringen att genomföra en fördjupad analys av hur idrottsrörelsen kan arbeta för att förbättra sin styrning, öppenhet och demokratiska funktionssätt (Ku2019/02099/CSM). CIF har under år 2020 påbörjat analysen och kommer att lämna in en samlad rapport till Kulturdepartementet den 15 april 2021.

4 Samverkan med övriga samhället

CIF strävar efter att förbättra informationen om och öka tillgängligheten av forskningsresultat från svensk idrottsforskning. Vi kommunicerar och samverkar via olika kanaler och aktiviteter som till exempel konferenser, möten och seminarier, nätverk, nyhetsbrev, rapporter, pressmeddelanden, webb och sociala medier. Informationsverksamheten riktar sig till forskare, regeringskansli och riksdag, kommunalpolitiker och tjänstemän, företrädare för idrotten samt en intresserad allmänhet.

4.1 Digitala kanaler och webb

CIF har tre webbplatser.

- *Centrumforidrottsforskning.se* är CIF:s officiella webbplats och fokuserar på information som rör till exempel

forskningsfinansiering och CIF:s regeringsuppdrag. Webbplatsen finns i en svensk och en engelsk version. Under året hade webbplatsen totalt 116 915 sidvisningar (jämfört med cirka 124 000 sidvisningar 2019).

- *Idrottsforskning.se* är CIF:s populärvetenskapliga webbtidning som syftar till att sprida aktuell idrottsforskning till en bred målgrupp. Under 2020 publicerades 26 artiklar och forskare från 13 lärosäten medverkade i artiklarna. 51 procent av forskarna var män och 49 procent kvinnor. Under 2020 har webbplatsen haft 329 127 besök och 446 813 sidvisningar. Det innebar en ökning med 9 procent för antalet sidvisningar jämfört med 2019.
- *Idrottsstatistik.se* är en sajt med analyser och samlad statistik om motion och idrott i Sverige som lanserades år 2018. Syftet är att befästa CIF:s position som den främsta aktören av kunskap kring idrottsstatistik. Målgrupper är framför allt journalister, idrottsledare, tjänstemän, politiker samt forskare och studenter. Under 2020 har sajten haft 48 000 sidvisningar vilket är en ökning med 41 procent jämfört med år 2019.

Informationen som publiceras på CIF:s webbplatser kommuniceras ut via två nyhetsbrev. Båda nyhetsbreven har en hög öppningsfrekvens och en stor andel prenumeranter söker sig vidare till CIF:s webbplatser. Vid årets slut hade nyhetsbreven sammanlagt 3 744 prenumeranter (jämfört med 3 390 prenumeranter 2019).

CIF använder sociala medier som ett komplement till övriga kommunikationskanaler för att nå ut med material samt föra en dialog med CIF:s målgrupper. I dagsläget är CIF aktiva med egna konton på Twitter, Facebook och Youtube och intresset för att ta del av information via de sociala medierna ökar. Antalet följare i ovan nämnda sociala medier var 5 959 den 31 december 2020, vilket är en ökning med drygt 8 procent sedan december 2019.

4.2 Samverkansaktiviteter

CIF medverkar fortlöpande i för idrotten och idrottsforskningen relevanta sammanhang. Syftet är att sprida information om CIF:s verksamhet och den forskning vi finansierar samt stärka samverkan mellan forskning och praktik. På grund av coronapandemin har CIF under 2020 haft begränsade möjligheterna att genomföra samverkansaktiviteter. CIF har därmed inte kunna genomföra inplanerade egna seminarier och har inte haft möjlighet att delta i andras evenemang. Nedan redovisas ett urval av samverkansaktiviteter som CIF genomförde 2020:

- I oktober arrangerade CIF ett digitalt seminarium, *Unga idrottsforskare presenterar*, där forskare, som får doktorand- och postdoktorbidrag av CIF, presenterade sina pågående forskningsprojekt. Seminariet var öppet för allmänheten.
- I oktober genomförde CIF ett digitalt seminarium som kallades *Nå ut med din forskning via sociala medier*.
- CIF använder även sociala medier för att samverka med omvärlden samt för att sprida information.

5 Centrum för idrottsforsknings styrelse

CIF har en egen styrelse vars sammansättning bestäms enligt § 2 i förordningen (SFS 2002:787) och den lyder enligt följande:

Centrumet leds av en styrelse som ska bestå av en ordförande och 13 andra ledamöter. Ordföranden ska utses av regeringen. Av de övriga ledamöterna ska Gymnastik- och idrottshögskolan utse en ledamot, Riksidrottsförbundet två ledamöter och följande lärosäten två ledamöter var:

- *Lunds universitet efter samråd med Malmö universitet och Linnéuniversitetet,*
- *Göteborgs universitet efter samråd med Karlstads universitet och Högskolan i Halmstad,*
- *Karolinska institutet efter samråd med Stockholms universitet,*
- *Örebro universitet efter samråd med Uppsala universitet och Linköpings universitet,*
- *Umeå universitet efter samråd med Mittuniversitetet, Luleå tekniska universitet och Högskolan Dalarna.*

Styrelsens sammansättning under 2020 visas i tabell 5.

Tabell 5. Sammansättning av CIF:s styrelse under år 2020

Ordinarie ledamöter	
Susanna Hedenborg (ordförande)	Professor i idrottsvetenskap, Malmö universitet
Marie Alricsson	Professor i idrottsvetenskap, Linnéuniversitetet
Daniel Arvidsson	Docent i fysisk aktivitetsmätning, Göteborgs universitet
Natalie Barker-Ruchti	Docent i idrottsvetenskap, Örebro universitet
Susanne Erlandsson (vice ordförande)	Riksidrottsförbundet
Hans-Christer Holmberg (t. o. m. 15 sept.)	Professor i idrottsvetenskap, Mittuniversitetet
Urban Johnson	Professor i psykologi med inriktning idrott, Högskolan i Halmstad
Joanna Kvist	Professor i fysioterapi, Linköpings universitet
Angelica Lindén Hirschberg	Professor i obstetrik och gynekologi, Karolinska Institutet
Jan Lexell	Professor i rehabiliteringsmedicin, Lunds universitet
Peter Mattsson	Riksidrottsförbundet
Karin Redelius	Professor i pedagogik med idrottsinriktning, Gymnastik- och idrottshögskolan
Tor Söderström	Professor i pedagogik, Umeå universitet
Michail Tonkonogi (fr. o. m. 15 sept.)	Professor i idrottsfysiologi, Högskolan Dalarna
Johnny Wijk	Professor i historia, Stockholms universitet

6 Centrum för idrottsforsknings vetenskapliga råd

Inom organisationen finns ett vetenskapligt råd vars uppgift är att kvalitetsgranska forskningsansökningar. Enligt förordningen ska CIF:s vetenskapliga råd utses i samråd med Vetenskapsrådet. Rådet är indelat i tre beredningsgrupper med följande ämnesområden: *humaniora och samhällsvetenskap, fysiologi, medicin och biomekanik och traumatologi, ortopedi och rehabilitering*. En beredningsgrupp består av en ordförande och tre ledamöter och CIF strävar efter att ha en jämn könsfördelning i grupperna. Rådet bör också ha en jämn fördelning mellan nationell och internationell representation i respektive beredningsgrupp.

Varje år ser CIF:s styrelse över grupperna och i tabell 6 kan man utläsa rådets sammansättning under år 2020. Docent Josef Fahlén från Umeå universitet utsågs till ny ordförande i beredningsgruppen humaniora och samhällsvetenskap under 2020. I gruppen fysiologi, medicin och biomekanik utsågs två nya ledamöter; Gareth Wallis från University of Birmingham och Jan Cabri från Luxembourg Institute of Research in Orthopedics, Sports Medicine and Science.

Tabell 6. Sammansättning av CIF:s vetenskapliga råd under år 2020

Vetenskapliga rådet: ledamöter och ordföranden	Beredningsgrupp
Docent Josef Fahlén, Umeå universitet, ordförande	Humaniora och samhällsvetenskap
Associate professor Mette Krogh Christensen, Århus universitet	Humaniora och samhällsvetenskap
Professor Christer Ericsson, Örebro universitet	Humaniora och samhällsvetenskap
Professor Natalia Stambulova, Högskolan i Halmstad	Humaniora och samhällsvetenskap
Professor Ylva Hellsten, Köpenhamns universitet, ordförande	Fysiologi, medicin och biomekanik
Professor Niels Ørtenblad, Syddansk universitet	Fysiologi, medicin och biomekanik
Dr Gareth A. Wallis, University of Birmingham	Fysiologi, medicin och biomekanik
Dr Jan Cabri, Luxembourg Institute of Research	Fysiologi, medicin och biomekanik
Professor Ronny Lorentzon, Umeå universitet, ordförande	Traumatologi, rehabilitering och ortopedi
Professor Grete Myklebust, Norges Idrottshögskola	Traumatologi, rehabilitering och ortopedi
Professor Maria Hagströmer, Karolinska Intitutet	Traumatologi, rehabilitering och ortopedi
Docent Paul Ackermann, Karolinska Intitutet	Traumatologi, rehabilitering och ortopedi

Vetenskapliga rådets ordinarie tolv ledamöter bestod under år 2020 av fem kvinnor (42 procent) och sju män (58 procent) och hälften av ledamöterna har sin hemvist vid utländska lärosäten.

Beredningsgrupperna *traumatologi, ortopedi och rehabilitering* och *humaniora och samhällsvetenskap* har en jämn könsfördelning medan *fysiologi, medicin och biomekanik* gruppen består av en kvinna och tre män.